

حضرت محمد (ص) فرمودند:

بهترین یاران کسی است که ناسازگاریش اندک باشد و سازگاریش بسیار باشد.

(تنبیه الخواطر، ج ۲، ص ۱۲۳)

نکوهش اسراف در اسلام

اسراف، به معنی هر گونه زیاده روی و تجاوز از حد اعتدال در هر چیزی است که انسان آن را به جا می آورد. اسراف مصادیق مختلف دارد. یکی از شاخه های آن، که در آیه مورد بحث از آن نهی شده، اسراف در مصرف است؛ مانند: اسراف در خوردن و آشامیدن، اسراف در دور ریختن غذاهای اضافی، اسراف در صرف هزینه های گزاف در امور تجملی، تزئینی، تشریفات بی محتوا و... حتی اگر در عبادت زیاده روی شود، مثلاً در وضو یا غسل، آب بیش از حد عقلی و طبیعی مصرف گردد، اسراف است. بر همین اساس، پیامبر (ص) فرمود: «فی الوضوء اسراف، و فی کل شیء اسراف» در وضو و در هر چیزی می تواند اسراف راه یابد. شخصی به نام عباسی به محضر امام رضا (ع) مشرف شد و پیرامون شیوه صحیح مصرف در خانه نسبت به هزینه زندگی، همسر و فرزند و سایر شوون سؤال کرد، حضرت رضا (ع) در پاسخ فرمود: «باید مصرف تو، به گونه ای باشد که بین دو کار ناپسند (اسراف و سختگیری) قرار گیرد». عباسی پرسید: منظورتان از این سخن چیست؟ امام فرمود: آیا سخن خدا در قرآن را نشنیده ای که اسراف و سختگیری را ناپسند می شمرد و می فرماید: «والذین اذا انفقوا...» بندگان خدای رحمان کسانی هستند که هر گاه اتفاق کنند، نه اسراف کنند و نه سختگیری، بلکه میان این دو (حد اعتدال) را می گیرند. بنابراین در مورد معاش و هزینه زندگی اعضای خانواده، در خرید و مصارف، میانه رو باش. در قرآن، در آیات متعدد از اسراف در مصرف و انفاق نهی شده است به عنوان نمونه: «كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا» بخورید و بیاشامید ولی اسراف نکنید (اعراف/۳۱)، «وَأَتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ» لا تسرفوا؛ هنگام درو، حق زکات (غلات و...) را بپردازید، ولی (در انفاق) اسراف نکنید (انعام/۱۴۱). دین اسلام، دین اعتدال، میانه روی و دوری از افراط و تفریط است. اسلام سعی می کند با برنامه های متعدد پیروان خویش را در راه راست و خط اعتدال نگهدارد و با افراط و تفریط در هر امری مخالف است و آنرا برای زندگی دنیوی و اخروی و فردی و اجتماعی مسلمانان مضر می داند.

www.tahoorkotob.com

اصلاح الگوی مصرف

نام گذاری سال جدید شمسی ۱۳۸۸ از سوی مقام معظم رهبری به عنوان اصلاح الگوی مصرف در چهره ای نو را به تبیین این مفهوم عمیق گشود. اصلاح الگوی مصرف همیشه مورد تأکید اسلام و پیشوایان ما بوده و اختصاص به زمان خاصی ندارد. ولی از آنجا که مصرف های بی مورد و ریخت و پاش های بیهوده در کشور جمهوری اسلامی کم نیست، معظم له صلاح دیدند که به عنوان یک هشدار با طرح و نام گذاری سال به این نام مردم را متوجه این مسئله مهم سازند. قرآن نیز میانه روی را الگوی مصرف و عامل پایداری خانواده و جامعه معرفی می کند «والذین اذا انفقوا لم یسرفوا و لم یقتروا و کان بین ذلک قواماً»، سوره فرقان/۶۷ «قوام» به معنای حد وسط و اعتدال است. اقتصاد اسلامی برای افراد و جوامع دو ارمغان مهم دارد: بشر را از بزرگترین رنج تاریخی او که مسئله معیشت و غصه تأمین مایحتاج زندگی است، نجات می دهد. همچنین جامعه و فرد را از عوارض شوم فقر که سوء اخلاق و فساد و فحشا و حتی کفر و بی دینی است، محفوظ نگه می دارد.

دعای روز بیست و چهارم

اللهم إني أسألك فيه ما يرضيك وأعوذ بك مما يؤذيك وأسألك التوفيق فيه لأن أطيعك ولا أغصيك يا جواد السائلين.

خدایا من از تو می‌خواهم در آن آنچه تو را خوشنود کند و پناه می‌برم بتو از آنچه تو را بیازارد و از تو خواهم توفیق در آن برای اینکه فرمانت برم و نافرمانی تو ننمایم ای بخشنده سائلان.

رعایت کنندگان اصلاح الگوی مصرف امانت داران خداوند هستند

حضرت صادق - علیه السلام - می‌فرماید: «آیا گمان می‌کنی خدا به کسی که مال داده به سبب احترام او است، یا به کسی که نداده به واسطه‌ی پستی او است، نه چنین است بلکه مال، مال خدا است آن را به عنوان امانت نزد شخص قرار می‌دهد و اذن داده که به طور میانه روی از آن بخورد و بیاشامد و لباس بپوشد و ازدواج کند و بر مرکب سوار شود و زیاده‌ی آن مال را به فقرا برساند و رفع احتیاجشان کند. پس هر کس به این دستور رفتار کند، آنچه را خورده و آشامیده و پوشیده و سوار شده و نکاح نموده تمام بر او حلال است و اگر چنین نکرده تمام بر او حرام است پس آیه شریفه را خواند که «اسراف نکنید زیرا خداوند اسراف کنندگان را دوست نمی‌دارد»

یکی از تدابیر مهم اسلام برای تأمین زندگی و جلوگیری از فقر ارائه الگوی صحیح است.

امام صادق(ع) فرموده است: «ضمانت می‌کنم کسی که میانه روی کند، فقیر نشود». رعایت اعتدال در هزینه‌های زندگی به قدری مهم است که امام علی(ع) درک لذت ایمان واقعی را منوط به آن دانسته و فرموده اند: «انسانی که این سه خصلت را نداشته باشد، حقیقت ایمان را نخواهد چشید: ژرف اندیشی در علم دین، شکپایی در حوادث، اندازه گیری نیکو در امر معیشت». امام کاظم(ع) نیز فرموده اند: «هیچ انسانی با میانه روی نیازمند نمی‌شود».

نتیجه گیری

توجه به اعتدال و صرفه جویی در هزینه‌های زندگی مایه بقا و توانایی مالی در زندگی و حافظ مناعت و شخصیت انسانی آدمی است. درآمد زندگی همچون چشمه آبی است که در بستر رود به جریان می‌افتد که اگر مهار نشود، هر اندازه که متراکم و انبوه هم باشد، یا به هدر می‌رود یا به دریا می‌ریزد؛ اما اگر در جای مناسبی سد شود و با دقت و محاسبه مقدار ورودی آن معین و بر همین اساس راه‌های خروجی آن اندازه گیری شود، نه تنها از هدر رفتن آن جلوگیری می‌شود بلکه با برنامه ریزی صحیح می‌توان از آن در جهات مختلف به صورت پهنه استفاده کرد. اندازه گیری در مخارج نسبت به درآمد براساس ضرورت‌ها و پس انداز مقداری از مازاد مصرف، بنیان خانواده را تا حد زیادی در مقابله با خطرات محافظت خواهد نمود. اسراف بر هم زنده تعادل و موازنه بین دخل و خرج و نیز نابودکننده توانایی مالی زندگی و ضایع سازی ثروت و امکانات حیات است و حال آنکه قناعت عامل عزت، بی‌نیازی، خودکفایی، آرامش روحی و رضایت ابدی است. «خوشا به حال کسی که به یاد رستخیز بوده و یا عمل نیک، خود را برای محاسبه آماده می‌سازد، و به آنچه خداوند روزی می‌دهد قناعت نموده، از خدا راضی می‌باشد». از همین روست که رسول خدا(ص) فرمودند: «بر شما باد به صرفه جویی زیرا آن گنجی است تمام تشدنی!»

منابع: قرآن

<http://www.bfnews.ir> <http://www.porsojoo.com> <http://www.noorportal.net> <http://www.ido.ir>

قناعت

قناعت کن ای نفس پر اندکی
چرا ریزی از بهر برف آبروی

خبر کن حریص جهانگرد را
چو سیراب خواهی شدن ز آب جوی

قناعت توانگر کند مرد را
که سلطان و درویش بینی یکی

مسابقه شماره ۲۴

دبیرخانه ی شورای عالی اقامه نماز
واحد قرآن و عترت معاونت دانشجویی، فرهنگی دانشگاه علوم
پزشکی قزوین

هیئت تحریریه: خانم‌ها پرستو حسینی - فاطمه رحمان پور
با نظارت: دبیر شورای عالی اقامه نماز دانشگاه

منتظر نظرات و پیشنهادات شما هستیم

به عزیزانی که تا شماره آخر نشریه روزانه به تعداد بیشتری از سئوالات پاسخ دهند جوایزی اهداء خواهد شد.

۲۴ - ویژگیهای متافقین بر طبق آیات سوره نساء را بنویسید؟ ذکر ۳ مورد
محل تحویل پاسخ ها - واحد قرآن و عترت، معاونت دانشجویی فرهنگی داخلی ۲۶۲ یا ۳۳۸
توجه: برای پاسخ تا آخرین روز ماه مبارک رمضان فرصت دارید.